

СВОБОДЕНЪ ГЛАСЪ

Общинска Библиотека

Тукъ

Абонаментъ за година:

България 5 лева
 чуждестранство 10

Абонарието става винаги до края на
 годината.

Неплатени писма не се приематъ.
 Ръкописи не се връщатъ.

СЕДМИЧЕНЪ ИНФОРМАЦИОНЕНЪ ВЪСТНИКЪ

Всичко що се отнася до в. „Свободенъ Гласъ“ да се изпраща до редакцията.

Редакцията и Администрацията на вѣстника се намиратъ въ ул. „Шуменска“, сръщу Варненската
 Окр. Пост. Комисия и до печатницата на Добри Тодоровъ и С-ие.

Таксата за публикациите

За единъ в. с. м. на 1 стр. 1) за единъ
 път 25 ст., 2) за единъ път 10 ст. и за по-
 вече, до 10 стр. — по 20 ст. 3) за единъ
 в. с. м. на 1 стр. 1) за единъ
 път 18 ст., 2) за единъ път 10 ст. и за по-
 вече, до 10 стр. — по 10 ст. 4) за обя-
 вления на Свободенъ Гласъ за единъ
 път 4 ст., за два — 6 ст. на 1 стр. за
 хазновитъ такса — по 4 ст. за е-
 динъ път на 1 стр.

Единъ брой 10 стотинки.

Редакторъ-стопанинъ: Стефанъ Ив. Петковъ.

Единъ брой 10 стотинки.

ИЗЛОЖБА НА МОБЕЛИ

Въ склада на д-во „РЪШИТЕЛНОСТЪ“, Варна сръщу
 магазина на шевни машини „Сингеръ“, близо
 до „Пазаръ Парушъ“.

Изящна мѣстна изработка.

Освѣтъ всѣкакви земеделъски машини
 въ склада ни ще намерите

ПРЪСКАЧКИ ЗА ЛОЗЯ

„Верморелъ“

известни по своята практичностъ и со-
 лидностъ. Жуждающитъ се нека побързатъ
 да си купятъ, до като не се изпродадатъ.
 Всѣки частни имаме оскожади.

Ю. Мицовъ & Наманъ

ВАРНА.

БЪЛГАРСКА ГЕНЕРАЛНА БАНКА

ВАРНЕНСКИ КЛОЖЪ

ЦЕНТРАЛА ВЪ СОФИЯ

Клонове: Бургасъ, Пловдивъ, Русе, Варна.

КАПИТАЛЪ 4,000,000 Л. ЗЛ.

Извършва всѣкакви банкови операции.

ПРИЕМА ВЛОГОВЕ:

Безсрочни по 4½% годишна лихва, а срочни по особено
 споразумение.

ОБЯВЛЕНИЕ

ЧИФЛИКЪ отъ 10600 декара, бли-
 зо до гр. Бургасъ, (около 10 километ-
 ра) състоящъ се отъ 9500 декара ново
 разработени ниви, 500 декара сазлъкъ
 и около 600 декара ливади. ДАВА се
 ПОДЪ НАЕМЪ отъ Августъ т. год.,
 цѣна износна.

За споразумение до правособствен-
 ника Василъ В. Поповъ — Варна.

Д-ръ Г. КЛИСУРСКИ

ВАРНА

Старши лѣкарь и вътрѣшното отделение
 при Варн. Държавна Маринска болница.

Приема специално по вътрѣшни,
 нервни и дѣтски заболявания.

Химически анализи, микроскопически
 изследвания и електротерапии.

СВѢТИ ПО МОРЕЛѢЧЕНИЕТО.

ул. „Василъ Левски“ сръщу Градско-
 Общинското Управление (Мусалата)

Приема отъ 2—6 ч. послѣ обѣда

Аптеката

Р. РУССЕВЪ

Извѣстия на почи-
 таемитъ си клиенти,
 че е почналъ да дос-
 тавя редовно горне-
 банска минерална
 вода.

Добри филовъ

АДВОКАТЪ

отъ 1 юлий започва

да защитава дѣла

прѣдъ всички сѣди-

лища въ България.

ХИРУРГЪ

ЗЖВОЛѢКАРЪ

Модоръ Ъ. Ъойчевъ

бившъ асистентъ при Женевското
 Жболѣнарско Училище.

ПРИЕМА

отъ 8½—12 пр. обѣдъ
 и отъ 2—5½ сл. обѣдъ

Варна, ул. „Драгоманъ“

(имщата на
 Н. ПЪРЖИНОВЪ).

КУПУВАМЪ АКЦИИ

отъ раз-
 ни дру-
 жества и банки съ много износни
 цѣни. Справка редакцията на в.
 „Свободенъ Гласъ“.

По въпроса за театръ въ гр. Варна

На 28-й Юний по 10 часа пр.
 обѣдъ въ Прошековия салонъ, по
 инициативата на една частна коми-
 сии, прѣдседателствувана отъ вар-
 пенския град. общински кметъ, г-нъ
 Ив. Церовъ, се състоя събрание отъ
 варненски граждани, за разрѣшаване
 въпросътъ по основаване въ гр.
 Варна театръ. При откриване съ-
 бранието г. Церовъ изказа мисли
 върху необходимостта отъ единъ
 театръ, като възпитателно учрѣж-
 дение за гражданитъ. Същитъ мисли
 бѣха по обширно развити отъ гим-
 назиялниятъ учител г. Ив. Стояновъ.
 Слѣдъ това даде се думата на при-
 сѣствующитъ, измежду които г. г.
 Романчукъ, Н. Драгулевъ, М. Сте-
 фановъ, Кр. Мирски и единъ учи-
 телъ отъ селскитъ основни учители,
 името на когото не можихме да на-
 учимъ, единодушно подкрѣпиха нуж-
 дата отъ театръ, обаче за пачина
 на реализиране тая идея мнѣнията
 не бѣха еднакви. Главно тия мнѣ-
 ния се подраздѣлиха на двѣ: дали
 общината да поеме върху си гри-
 жата за реализирането на идеята,
 или — варненското общество, като
 въ единия или въ другия случай се
 основе прѣдварително единъ коми-
 тетъ, дружество, безразлично, въ съ-
 ставъ отъ по компетентни лица по
 прѣдмѣта, които да направляватъ
 дѣлото. Най-ясно и най-обширно
 разви мислитъ си гражданинъ Ми-
 хайлъ Стефановъ, който е на мнѣ-
 ние щото тая работа да се прѣд-
 стави изключително на обществото.
 Ний съ удовольствие бихме се при-
 сѣдинили къмъ възгледитъ на г.
 М. Стефанова ако поне колко годъ
 имаше данни, които биха подкрѣ-
 пили възможността за тѣхното при-
 лагане. Напротивъ, самия фактъ,
 че събранието се състоеше не по-
 вече отъ 80 — 90 души, измѣжду
 които, както съвършено умѣстно
 констатира основния учителъ, съ-
 гости на гр. Варна, а не пейни по-
 стоянни жители, доказва, че вар-
 пенското общество е негодно за ни-
 каква самоинициатива, а очаква на
 готово да му се поднесе нѣщо, из-
 вършено отъ други. Въ подкрѣпа
 на туй мнѣние се яви силната и
 логична аргументация на г. Н. Дра-
 гулева. Г-нъ Н. Драгулевъ, човѣкъ
 на практическия животъ, а не на
 идеализацията и сантименталности-
 тѣ, съ факти изъ българския животъ
 доказа, че българското общество да-
 лечъ още не е способно да се гриже
 за всички културни пѣли, какъто е
 напр. възпитането на обществото

чръз театра. Като се присъединяваме към възгледите на г. Н. Драгулева, ний ще кажем още и следното. Пораждателно на дадена идея из сръдната на едно общество говори за назрелия нужди от такава идея. Обаче, както бива винаги, всяка идея се схваща първоначално само от малцина. За да се възприеме една идея от болшинството тя трябва да се популяризира, а за да се популяризира, трябва да се излезе пръв туй общество с дъла конкретни, които непосредствено да въздъйствуват върху съзнанието. Ето защо и нашето мнение е, общината да поеме върху си цялата грижа за основаването на театра. Първоначално ще трябва, както се изказа и основния учител, да се основе театрална трупa. Нека общината пръв види въ бюджета си суми за издържане добри артистически сили, на които да плаща порядъчно мѣсечно възнаграждение, а приходите от представления да бждат въ полза на общината. Само по такъв начин театралното дѣло ще прѣуспѣва. Относително построяването театрално здание, за каквито цѣл общината, според извлечението на г. н. Кмета, е прѣвидѣла 130 хиляди лева, е въпросъ, съ който не трябва особено да се бърза. Нека най-напредъ се намѣрятъ подходящи сили за прѣдставление, нека единъ театрален комитетъ се нагърбва съ опрѣдѣляне на репертуаръ, съгласно съ развитите нужди на нашето общество, нека най-послѣ видимъ резултатите на всичко това и тогава вече въпроса за построяване здание ще се яви самъ по себе. Нѣколко думи и върху възпитателното значение на театра. Възпитателното значение на театра е безсъмѣнно. Но на туй значение не трябва да се дава абсолютенъ характеръ. Съ други думи, окончателното морализиране и умствено възпитание не може да се даде на едно общество чръз театра. Ползотворното влияние на театра се простира само до толкова, щото зрителите непосредствено да се натъкватъ на въпроса върху причините, които пораждатъ противоположни характери, противоположни интереси и наклонности въ ежедневието постъпки на частни личности. Театралната сцена може да ви прѣдстави живота, — смотра художественото творчество на автора и артистическите способности на актьора плюсъ върхотъ схващане идеята въ художественото произведение, — въ пълна обективностъ, въ които да видите очертание на нѣкои лични ваши черти или страни отъ живота ви. Но не въ всички случаи това очертание ще въздѣйствува върху собствената ви психика, та да се прѣродите, защото вашите характерни особености не сж абсолютно субективни, изключително присъщи на вашата личностъ качества. Вашия духовенъ миръ не се формира подъ влиянието на субективни особености безъ посредствата на жизнени условия. Единъ абсолютенъ материалистъ нѣма да признае никакви субективни особености, като основни причини на борбата между доброто и злото. Ний, обаче до тая крайностъ не намираме склонностъ да отиваме; но пъкъ никога нѣма да игнорираме веществените условия въ икономичния битъ на обществата,

които условия, споредъ нашето неизкоренимо убѣждение, сж най-мощния факторъ, който оформява живота и психиката, както на отделната личностъ, така и на цѣли общества и народи. Значи, за да се изкоренятъ причините на злото, на взаимната вражда, на отрицателните наклонности, трябва да се дѣйствува главно въ друга областъ, където силните характери загиватъ въ неравната борба, загиватъ героически, безъ никакъвъ страхъ отъ смъртта, въ очите на които ти е много по прѣкрасна отъ самия животъ, прѣкарванъ въ робско подчинение и унижение на собствената си личностъ пръвъ разни демагози и шарлатани, които днесъ прокламиратъ на всеуслухание най-красиви принципи, а утрѣ, слѣдъ една мнѣма сполука, изнесена върху плѣщитѣ на лековѣрни нещастници, продължаватъ дѣлото на владѣющата реакция. Още едно нѣщо. За да има повече посѣтители нашия бждщъ театръ и за да могатъ посѣтителите да извличатъ полза, пужно е да се развие у тѣхъ интересъ къмъ театралното изкуство. За тѣзи цѣли ний намираме за твърдѣ умѣстно подобно мнѣние: прѣварително театралния комитетъ да разпорежда за популяризиране пиесата, която ще се прѣдстави, като за цѣлѣта се назначи публична сказка, съ която да се запознаятъ гражданите всестранно. На сказката обязательно да се допускатъ разисквания. По тоя начинъ публиката отрано ще знае какво ѝ се поднася и ще слѣди съ напрегнато внимание перипетияте въ характерите на дѣйствующите лица. Така подхванато театралното дѣло въ града ни, не съмнѣваме, ще има успѣхъ. П. Р.

Учителскиятъ раздори въ Варна.

„Каква приятна гледка прѣдставляватъ онѣзи учители въ една община — пипе извѣстиятъ французки педагогъ Жюль Пейо — между които има почитателни, сърдечни обноси! Тѣхната солидарностъ, взаимното имъ почитание и уважение неволно привлича жителите къмъ тѣхъ. Тая солидарностъ служи, като гранитна скала, въ която се разбиватъ всички зложелательства и клюки, пуцани отъ нѣкои злонамѣрени бездѣлници, каквито се намиратъ въ всѣко село или градъ. Въ такива симпатични учителски тѣла било въ всѣкидневните имъ работи, било въ учителските съвети, се избѣгватъ всички пѣща, които могатъ да развалятъ общата хармония. А това никакъ не е мжно за постигане, щомъ всички се въздържатъ и лесно си опрощаватъ. И при такова съгласие, бждете увѣрени, и успѣхътъ, и доброто име на училището свѣтло ще цвѣтятъ“.

Такава ли гледка прѣдставлява живота на учителското тѣло въ Варна? Такива ли сж обносите между неговите членове? За жалостъ принудени сме да отговоримъ съ едно категорично „не“. Отъ нѣколко години основното ни учителство се е раздѣлило на два враждебни лагера, които въ самоунищожителни борби изъ учителските съвети, дружества и сръдъ обществото прахосватъ за лудо сили и енергия. Да се очертаятъ, да се оклеветятъ, да се вза-

имно опозорятъ и да се направятъ невъзможни като учители пръвъ обществото — ето тѣхния активъ, тѣхното поприще за извънучилищна дѣйностъ. Всѣки лагеръ си има своите Мариевци и Суловци, които въ карьеристичните си стремежи къмъ авансиране въ училищната управа увличатъ своите колеги, като често пъти, заслѣпени отъ дребнавъ егоизъмъ, опозоряватъ доброто имъ име. За нищо и никакви недоразумения, които биха могли да се изгладятъ и потушатъ въ сръдната на самите тѣхъ, тѣ излизатъ изъ вѣстници и печатни писма да се ругаятъ и позорятъ. Обикновено всѣки лагеръ се стреми да прѣкрие простѣките на своите членове, когато наиротивъ и най-незначителните грѣшки на ония отъ противния съ всички простени и не простени сръдства се мжи да прѣдстави за голѣми прѣстѣпления. Чръзъ тъмни и кални пѣтища тѣ се стремятъ да добиятъ благоволенieto на училищната властъ, както е случая сега съ десеточленната учителска комитетъ, който възползува отъ обстоителството, че началникъ на основното образование въ минисгерството на народното просвѣщение е единъ пененъ партиненъ приятелъ, тормози и тероризира морално другите учители, а дори и мѣстните училищни власти. Горко на оня училищенъ инспекторъ, който не би изцѣлнилъ тѣхните прищѣпки или пъкъ не би пожелалъ да стане орждие на домогванията имъ! — Той се очерня, оклеветява и опозорява въ пачата, като „гонителъ на будното и съзнателно учителство“, като „върлъ реакционеръ“. Нѣма нужда да изброяваме фактите: тѣ сж вече извѣстни на читателите ни. Достатъчно е да споменемъ за осждителните карьеристични борби, що станаха пръвъ изтеклата учебна година около поста прѣседател на главните учители, да прѣпомнимъ за взаимните хули изъ вѣстници и отворени писма, за самоунищожителните борби въ мѣстното учителско дружество, което цѣла година се занимава съ ежбитѣ и раздорите на тукашните учители и да свършимъ съ най-позорната, най-отвратителната учителска афера, шантата въ училището „Иосифъ I“, авторитѣ на които заслужаватъ не само съжаление, ами и остро, безпощадно порицание, — достатъчно е да поменимъ за всички тия факти, които тукашното учителство регистрира като свой активъ пръвъ изтеклата учебна година, за да си съставимъ ясна картина за моралната стойностъ на хората, въ чието рѣцѣ е повѣрено възпитанието на нашите чедъ — надеждата и бждещето на гражданството. Ние чувствуваме, колко жестоки, колко горчиви сж тия думи за единъ учителъ, но дѣйствителността, печалната дѣйствителностъ, ни заставя да ги отправимъ съ горестъ на ония, които безвъзвратно сж тръгнали по наклонената главолонна плоскостъ на своето опозоряване.

Какъ се отразяватъ учителските ежби и раздори върху училищната работа, всѣки разбира. Тѣ, станали ростояние на обществото, подриватъ авторитета на учителите пръвъ ученици и родители. А безъ него не дѣйте очаква вече никакво уважение, никакво почитание и успѣхъ въ учителската работа. Въместо да използватъ свободното отъ учебни занятия време за самообразование

и педагогическото си самоусвършенствование или пъкъ за ползотворна извънучилищна дѣйностъ, учителите, замѣсени въ раздори и ежби, сж заняти съ коване на интриги, сплетни, клюки и клевети, съ избобрѣтяване на нови и все по нови сръдства да си пакостятъ, съ съчиняване и писане на пасквили писма и хулигански антрефилета изъ вѣстниците. Нѣщо повече: често пъти, зарѣзали училищната си работа, ще ги видите да висятъ по цѣли часове по вратите на училищната инспекция и училищните настоятели, за да се клеветятъ и хулятъ взаимно. Колко скжпоцѣнни учебни часове сж прахосани за разни комисии, анкети и разслѣдвания!

Може ли, допустимо ли е единъ учителъ, вpletенъ въ раздори и караници, да бжде спокоенъ и съ увлѣчение прѣдадентъ на своята училищна работа? И тогава, когато той е въ часъ при дѣцата, неговия умъ ще е запятъ съ въпроса, какъ и съ какви сръдства може да напакости по-добрѣ на враговете си. Постоянните ежби правятъ учителя мръченъ и злъ, неговата жизнерадостъ изчезва. А койкой учителъ не отблъсква отъ себе си дѣцата тѣй, както мрачния и злъ настроения. Дѣцата го разбиратъ скоро, започватъ да се боятъ отъ него, да го прѣзиратъ и мразятъ.

Най печалното обаче е, че въ тия раздори се намѣсватъ дори невинни дѣца, както бѣ случая при скандалътъ въ училището „Иосифъ I“. Ако учителите се каратъ и гонятъ, що сж криви учениците, та ги правятъ орждие на своите ежби. Това е безсвестна деморализация на младежта. Още отъ малки дѣцата слѣдватъ живия примѣръ, който имъ даватъ учителите: въместо на сговоръ, взаимна почитъ и самопомощъ, учтиви обноси и достойствие, тѣ се учатъ на ежби, страстни укори прѣсмивания, на доносничество, клевети и обиди. Вслушайте се въ дѣтските разговори на улицата и дома, и вие ще се увѣрите, че раздорниците — учители сж станали за посмѣтище дори на дѣцата. Осждайки нѣкои постъпки на своите учители, тѣ доказватъ, че иматъ много по-вечко нравствено чувство, отколкото прѣвита. Пръвъ тоя фактъ ние се питаемъ: какъ ще въздѣйствува възпитателно върху своите ученици учителътъ, когато съ дѣйствието си всѣки день имъ дава образецъ на човѣкъ, лишенъ отъ най-елементарните качества на единъ установенъ и завършенъ нравственъ характеръ?

Бѣше времѣ, когато тукашното учителско тѣло се ползуваше съ симпатии на цѣлото гражданство, когато само злонамѣрни бездѣлници и помрачени партизани можаха да хвърлятъ укори сръщу му. За жалостъ това време е отминало. Днесъ скжщото това учителство, въ своите раздори, крамоли и ежби, въ свол небузденъ антагонизъмъ, е станало неизличима гангрена за учебно-възпитателното дѣло въ града ни. Медицината прѣпорѣчва за всѣка такава гангрена ампутация отъ хирургъ. За гангрената, която е заразшила тукашното учителско тѣло, по-ефикасно лѣчено сръдство отъ ампутацията ние не познаваме. Ето защо считаме, че належаще и необходимо е, да се избавятъ основните ни училища ведпажъ за винаги

отъ виновниците на всички раздори. Училищното настоятелство, ако иска да оправдае доверието, на избирателите, си ако иска да изпълни съвременно своя дълг, като защити учебното дѣло отъ невъзпитани възпитатели, трѣбва и длъжно е да приложи тая мѣрка. Не стори ли това, остави ли още да вирѣятъ учителските раздори и да се дезорганизира учебното дѣло, — гражданството съ право може и трѣбва да го държи отговорно за всички златорни послѣдци отъ тия раздори въ училищата ни.

О Т З И В И

Невша (Провадийско). Оплакватъ ни се отъ свещеника въ с. Невша, че билъ върлъ гонителъ на просвѣтата. По адреса на селското читалище говорилъ, че то развратявало населението. Едно врѣме сѣщо такава оплакване имаше срѣщу Авренския и Русларския свѣщенници. Ако земемъ да пишемъ каква роля е играло духовенството още въ старитѣ врѣмена, когато Христосъ най-безжалостно го е изобличавалъ въ лъжа и лицемерие, то ще трѣбва да занимаемъ читателите си. Накратко ще кажемъ, че високия християнски моралъ, който закара свѣрхчеловѣка Христа на Голгота, випаги се е газилъ и газилъ отъ тѣзи, които сѣ се посвѣтили по официаленъ редъ да му служатъ. Мислите ли, че въ България има само единъ Невшански свѣщенникъ, който прогласява просвѣтата за развратъ, а разврата за благочестие? Пленъ е свѣта съ Невшански попове. И забѣлжително е, че кждѣто словото на правдата и истината почва все по-ясно и рѣшително да се изказва, тамъ противниците на просвѣтата все повече се ожесточаватъ срѣщу свѣтилниците на разума. У насъ доста вече се чувствува фарисейщината на поповете, което обстоятелство прѣдизвика борба въ редовете на самото духовенство. Сжестествуватъ двѣ течения: старо и ново. Старото течение се направлява отъ официалната духовна власт и има за свой печатенъ органъ в. „Църковенъ вѣстникъ“. Новото течение, което юнашки насочва стрѣлитѣ си срѣщу тая власт и я изобличава на всѣка стѣпка въ отклонение отъ принципите на Христовото учение, има за свой органъ сп. „Духовна пробуда“, което се издава въ София; то трѣбва да се чете наврѣдъ отъ нашето население, особено селското, за да се научи кждѣ е правдата и кждѣ лажата. Тогава нашето население ще се въоръжи съ познания, които ще му служатъ да съкрушава противника си, който е врагъ на свѣтлината и разума. Ний знаемъ много добри зашто нашите попове не обичатъ просвѣтата. Защото ти отваря очите на слѣпите. Ако нашите попове бѣха дѣйствително служители на Христовата църква, то никой не би ги осждадалъ, никой не би ги отриталъ, даже и тогавъ, когато науката би подрвила основите на Христовата религия, защото въ основите си тая религия крие още много мистицизъмъ, който плѣви душата. И ако нашите попове бѣха истински християни, щѣха да обикнатъ всѣка просвѣтителна идея, щѣха да се борятъ противъ невѣжеството. Обаче на дѣло не е така. Животинския егоизмъ у човѣка не

позволява на послѣдния да се издигне до извѣстна морална висота. Официалната духовна власт винаги е врагъ на истинската наука, а за наука прогласява нѣкакви религиозни догми, на които трѣбва хората да се подчиняватъ съ вѣра. Каква цинична подигравка съ принципа на дирене истината! Нашите попове нека знаятъ, че колкото и да имъ се вижда голѣма силата на властта, чрѣзъ която днесъ може много злоти да се удовлетворяватъ, обаче края на тая сила е близкъ. Ще настане друга, нова сила, силата на съзнанието, което ще строши оковите на умственото робство, и тогава... горко вамъ книжници, фарисеи и лицемери! Отъ кждѣ взиматъ куражъ поповете да упражняватъ морално насилие върху умовете на невѣжата маса и да произволничатъ тамъ, кждѣто почувствуватъ съпротивление? Куража на всѣко своеволие, безаконие, на всѣки произволъ и закононарушение иде отъ едно само мѣсто; той иде само отъ липсата на самосъзнание собственото си положение отъ страна на този, за смѣтка на когото се извършва беззаконието, произвола, насилието и пр. Тамъ гдѣто има съзнание, има и сплотяване въ едно, има общественна сила, която въ даденъ моментъ ще се противопостави на произвола. И тогава, пакъ ще повторимъ, горко вамъ фарисеи, които си посипвате главите съ пепелъ, за да изглеждате измъчени, а на хората дерете кожата отъ гърбовете.

Но скоро ще дойде денъ, въ който ще се пробуди съзнанието у всички общественни слоеве, които подъ единъ общъ девизъ ще се оплчатъ срѣщу своите външни врагове на истината и духовната свобода. Тогава върху напоената съ кръвта на хиляди жертви земя ще се създаде животъ на щастие, защото враговете на човѣшкото щастие ще загинатъ безвъзвратно.

Пакъ за дисциплинарната комисия.

Въ брой 45 на в. „Съзнание“, органъ на бълг. учителски съюзъ, срѣщаме една отлична статия върху дисциплинарниятъ комисии, написана отъ провадийския основенъ учител г. *Никола Киселовъ*, въ която, между другото се визира и дисциплинарната комисия при тукашния окръженъ училищенъ свѣтъ.

„Току що дисциплинарниятъ комисии почватъ да дѣйствуватъ, пише той, и моето внимание е спрѣно върху единъ страненъ фактъ, който напоследъкъ става въ гр. Варна. Единъ отъ учителите при Варненските основни училища *Николовъ*, членъ на учителското д-во, ако се не лъжа, се обвинява отъ свои другари въ нѣкои нелѣстни дѣйствия срѣмо свои ученици. Правитѣ се разследвания, подозира се училищната власт, че закрили *Николова* и пр.

Най-послѣ четемъ въ „Съзнание“ и „Камбана“ телеграми противъ учителя *Николовъ*, подписани между другите и отъ др. членове: *Никола Петковъ* и *Хараламби Панайотовъ* (к. н.), първиятъ членъ на дисциплинарната комисия при Варн. окр. училищенъ свѣтъ, а вториятъ неговъ замѣстникъ.

Ей това е то, което спрѣ моето внимание и това е, което трѣбва

да спрѣ вниманието на нашите другари — съюзисти. Биваше ли членовѣтъ на дисциплинарниятъ сѣдъ да подписватъ публични документи, обвинителни актове противъ учители, може ли, трѣбва ли това нѣщо да се повтаря? *Споредъ мене — не, и Варненските другари сѣж направили една непростима грѣшка, дѣто сѣж се изложили съ подписите си* (к. н.). Може *Николовъ* да е виновенъ, може би да е умразенъ на дружеството, може би неговото мѣсто да не е само въ съюзните редове, но и въ учителските редове, но никога неприязньта на кой да е сѣдия не бива да се манифестира по такъвъ начинъ. По такъвъ начинъ се подбива доверието въ учителя — членъ на тоя сѣдъ. Сѣдията не бива да опрѣдѣли своето отношение и къмъ обвиняемия вѣнъ отъ сѣда, той не бива да дава своето мнѣние за изхода на дѣлото вѣнъ отъ сѣда и то въ публични актове“.

Съ достойнството на честенъ гражданинъ и прѣданъ съюзенъ дѣецъ г. *Киселовъ* излиза да защити *правото*, поругано отъ неговите партийни съмишленици и приятели. Хвала му!

Прѣдъ тоя фактъ ние се питаемъ: възможно ли е, търпимо ли е стоението въ дисциплинарниятъ комисии на учители като *Никола Петковъ* и *Хараламби Панайотовъ*, когато поведението, което държатъ тѣ, като членове на една отъ тия комисии, се осжда публично дори отъ тѣхните приятели?

Тѣ не само, че не оправдаха доверието, което учителството имъ даде, но станаха причина да се компрометира още отъ начало единъ сѣдебенъ институтъ, на който се възлагаха голѣми надежди. За да се запази престижа на дисциплинарната комисия при тукашния окр. училищенъ свѣтъ, ние мислимъ, че г. министъръ *Мушановъ*, ако слѣдва училищната политика на партията къмъ която се числи, а не она на „камбанаритѣ“, ще постанови часъ по-скоро да се бламиратъ провинилите се членове на тая комисия.

Писмото на тукашното „учителско тѣло“ по скандалътъ въ училището „*Иосифъ I*“ прави впечатление съ безочливото извъртване на фактите, изнесени прѣдъ дисциплинарната комисия, която сѣди учителя *Николовъ*. Отъ началъ до край то е прошарено съ такива извъртвания и лъжи, че човѣкъ се мита, дали това е дѣло на учители или на професионални лъжци. Авторитѣ на писмото трѣбва да иматъ твърдѣ дълбоко мнѣние за варненското гражданство, та сѣж посмѣли да излѣзатъ публично да го маматъ и заблуждаватъ. Позорътъ, който тѣ въ своята умопомрачителна низкопробна борба си лѣпнаха, става двойно по-голѣмъ. Право казва народната подумка: „Който се дави, се лови и за опашката на змията“.

Нѣма нужда да влизаме въ подробности, за да докажемъ нашето твърдението. Достатъчно говори факта, провѣренъ по официаленъ редъ, че групичката, която е писала писмото, е злоупотрѣбила съ подписа на цѣлото учителско тѣло. Защо е постъпила така, всѣкой се сѣща.

Авторитѣ на писмото искатъ да изкаратъ, че дисциплинарната комисия не е извършила добросъвестно работата си, затова вината на *Ни-*

колова останала ненаказана. Като оставимъ на страна обидата, която се нанася на тоя сѣдъ, намъ е чудно, че хората, които имаха най-голѣма възможност да прѣдставятъ всички доказателства за вина на обвиняемия и въпрѣки това не прѣдставиха никакви, иматъ поразителната смѣлостъ публично да клеветатъ. Дължимъ да заявимъ тукъ, че за насъ личността *Николовъ* нѣма значение. Ако изнесохме въ колоните на нашия вѣстникъ скандалътъ въ училището „*Иосифъ I*“, то е, за да се установи истината по едно дѣло, послѣдствията на което могатъ да бѣдатъ пакостни за учебното дѣло въ града. Може би *Николовъ* да е такъвъ, какъвто искатъ да ни го прѣдставятъ обвинителите му, но доказателства за това, освѣнъ лекомисленни клюки, тѣ не дадоха и затуй тѣхното обвинение за насъ си остава ниска клевета. Ако тѣ разполагатъ съ нѣкакви доказателства, ето сега *Николовъ* имъ дава възможностъ да ги прѣдставятъ; той вече ги е изправилъ прѣдъ углавното отдѣление на тукашния окръженъ сѣдъ да отговорятъ за клеветата и обидата. И ако излѣзе, че *Николовъ* е вършилъ прѣсѣгпни дѣяния, каквито му приписваха въ в. „Съзнание“ и „Камбана“, ние ще бждемъ първите, които не самъ ще го порицаемъ, ами и ще искаме неговото прѣмъхване отъ училището. Ала докато е въ сила вердикта на дисциплинарната комисия, въ който се казва, че *Николовъ* не е вършилъ дѣяния съ блудствена цѣль, за насъ, па и за всѣки безпристрастенъ гражданинъ, послѣдния е невиненъ, и ние имаме пълно основание да считаме цѣлиятъ тоя шуменъ процесъ за *шантажъ*, авторитѣ на който не могатъ да не бѣдатъ морално паднали хора. Туй ни убѣждение още повече се утвърждава отъ слѣдните обстоятелства:

Ако истината *Николовъ* е вършилъ безправствени работи, защо обвинителите му, ако сѣж искрени радѣтели на учебното дѣло, не ги изнесоха на врѣме, а сториха това чакъ тогава, когато първиятъ, като главенъ учител, рапортиралъ въ инспекцията за простѣпките, които сѣж извършили подвѣдомствените му учителки? Нима прѣди тоя рапортъ прѣстѣжението, ако има такова, не съществуваше? Послѣ, вие — нека се обърнемъ направо къмъ авторитѣ на писмото — казвате, че *Николовъ* е човѣкъ съ порочно минало? Добри. Защо, щомъ е билъ такъвъ, вие го приехте въ учителското дружество и го държахте чакъ до дѣто подигнахте скандала? Какъ тѣй търпѣхте единъ опороченъ човѣкъ между честни и непорочни хора като васъ? Да не би това да е отъ голѣмо великодушие? Но ние знаемъ, че вие сте толкова великодушни, та сте готови въ ежбитѣ си очите си дори да извадите.

Вие казвате още, че имате умъ и можете да се питате. Хора, съ претенцията на възпитатели, които иматъ умъ, не се излагатъ тѣй лекомислено на позора, на който вие се изложихте. И задавате редъ въпроси, които само единъ филистерски умъ може да роди. Щомъ можете да се питате, върваме, ще можете да отговорите. Отговорете прочее на въпросите, които ви задаваме, и на обвинителната власт прѣдъ окръж-

ния съдъ. А слѣдъ това обществото ще може да се пита и да отговори въместо васъ, редакцията на „Свободен Глас“ ли или вие заблуждавате и клеветите.

Дневни новини

Нова книжарница. Съгражданинътъ ни, г. К. Стателовъ, бившъ дългогодишенъ учител и директоръ, е отворилъ въ града ни книжарница (ул. булевардъ Мария-Луиза, № 11, близо до военниятъ клубъ) за руски и други чуждестранни книги. За сега книжарницата на г-нъ К. Стателовъ е снабдена съ малко, но добри изборни книги по бележитиката и науката. Същия приемалъ поръчки и доставялъ по най-износни условия разни руски книги и музикални произведения. Прѣпоръчваме на Варненскитъ граждани книжарницата на г. Стателовъ.

Кавказската трупа въ „На днѣ“. Въ Четвъртъкъ Кавказката Руско-арменска трупа ще даде на Руски езикъ пиесата „На днѣ“ отъ Максимъ Горки. Варненци ще иматъ рѣдкия случай да видятъ изиграна въ оригиналъ тая пиеса, която още не е прѣстанала да вълнува сърцата на новата интелегенция. А обстоятелството, че тя ще бъде играна отъ руско-арменската трупа е още по добъръ случай, защото безсъмѣнно е, че нейнитъ актьори, които сж се родили и растнали изъ руския животъ, най-добри ще ни прѣдставятъ на сцената рускитъ босишки характери на Максимъ Горки. Играта на актьоритъ, не се съмѣваме, и този пътъ ще бъде отлична. Желателно е Варненската публика да не изпуска рѣдкия този случай. Подобни трупи, които могатъ да ни окажатъ едно дѣйствително просвѣтно и художествено влияние, не би трѣбало да се изпускатъ изъ прѣдъ видъ.

Обогатяване на нашия музей. Общинскиятъ съвѣтъ въ гр. Балчикъ рѣшилъ да се прѣдадатъ въ нашия музей всички старини, намиращи въ гр. Балчикъ и землището му. Старинитъ ще се прѣдадатъ по описъ и съ условие да бъдатъ повърнати щомъ общината пожелае. Както се научаваме старинитъ били отъ голѣма археологична стойностъ (срѣбърни сѣдове съ изображения, прѣстени, камъни съ писма и др.) За прибиране Балчикскитъ старини сж делегирани отъ археологическото дружество г-да К. Шкорпилъ (съвѣтникъ) и Ил. Веневъ (секретаръ).

Минерална вода. Недалечъ отъ мѣстото, гдѣто нашето археологическо дружество прави разкопкитъ, се намира кладенецъ, съ интересна минерална вода, която силно мориши на гнили яйца (сѣководородъ). Извѣстно е, че такива води иматъ ползотворно влияние върху ревматизмъ и др. Нашиятъ градъ изобилствува съ ревматизи, благодарение на влажния климатъ. Надѣваме се, че нашитъ доктори ще се заинтересуватъ за минералната вода и ще се разпоредятъ да се анализира.

Едно зло. Постигнатъ въ редакцията ни много оплаквания отъ вандализма на тѣй нареченитъ *иманяри*, които търсятъ имание (малъ). Много чести изъ околността на града сж развалени отъ тѣхъ. Кждѣ Джанваръ-Тене и Сейнирджикъ вий ще намирате, много мѣста разкопани

отъ тѣхъ. Полицейскитъ и общинскитъ власти трѣбва да зематъ строги мѣрки за прѣкративане на това зло.

Малджитъ (иманяри) търсятъ подземни съкровища, за които узнавали отъ нѣкакви малджийски карти, съновидѣния и др. Затова тѣ не могатъ да откриятъ нищо отъ онова, което търсятъ и напусто губятъ врѣме и правятъ разпоски; нѣкои малджии (можемъ да посочимъ нѣкои такива, като покойникитъ Чибачевъ и нѣкои други) сж достигнали до тамъ, че сж напуснали всѣка друга работа, разсипали цѣлото си състояние и обидѣли до крайностъ.

Варненскиятъ окръженъ управителъ, г-нъ Д. Ралчовъ, вчера отпътува за столица София. Както се учимъ това му заминаване било слѣдствие повикването на всички окръжни управители отъ министерството на вътрѣшнитъ работи.

Демократическо събрание. Днесъ въ 10 часа се свиква партийно събрание въ клуба на демократическата партия за разрѣшаване на нѣкои въпроси.

Намѣрени пари. На 14-й м. м. Юни край шосето Варна-Добричъ, при километръ 22—23 момчето на Ставри Мариновъ, отъ село Сарж-гьолъ, намѣрило една мешинена кесия, въ която имало 32 лв. 40 ст. въ разни монети.

Който я е изгубилъ може да се яви въ Сарж-гьолското кметство и си я получи. Може и чрѣзъ околийското Управление да я поиска.

ПОЖЕРТВУВАНИЯ

за пострадалиотъ отъ Радомирската катастрофа.

Д-во „Рѣшителностъ“ гр. Варна	20—
Г. Лазаровъ	25—
Никола Боевъ	10—
Ал. Лазаровъ	10—
Ан. Лазаровъ	1—
Кирилъ Г. Лазаровъ	—50
Анани Биневъ	—50
Димо Биневъ	—50
Аргиръ Димитровъ	1—
Ив. Флореско	3—
Дим. Г. Черневъ	—60
Кънчо С. Мирославовъ	1—
Стефанъ Ивановъ	1—
Георги Самоковски	2—
Никола Лабаковъ	3—
Борисъ Ивановъ	—50
Петръ Николовъ	—60
П. Д. Зенгиновъ	—50
Василь Станчевъ	1—
Курте Ивановъ	—30
Петръ Христовъ	—50
Симо Бенлиянъ	1—
Хр. Кенковъ	4—
Димитръ Спасовъ	1—
Денъо Димитровъ	—20
Лольо Бѣлчевъ	—20
Недо Николовъ	1—
Петръ Поповъ	—50
Кеворкъ Куюмджиевъ	5—
Коста Георгиевъ с. Кестричъ	1—
Жельо Добревъ с. Г. Аласъ	—30
Симо Трайковъ с. Русларъ	1—
Тодоръ Златановъ Пирдопъ	—30
Георги, Коста, Лука работници	—60
Петръ Георгиевъ Радомиръ	4—
Матю Стояновъ Инджи кьой	—50
Всичко	лв. 103—

Починалъ учителъ. Дългогодишниятъ учител при тукашнитъ основни училища Стефанъ Караджовъ внезапно починалъ на 2 Юни. На 3 с. м. тѣлнитъ му останки бѣха изпратени отъ другаритъ му въ родния му градъ Ески-Джумай, дѣто

ще бъде погребенъ. Миръ на праху! Нашитъ съболезнования къмъ опечаленитъ.

На 29 м. м. Петровденъ се отпразднува тържественно въ салона „Прошекъ“ патронния празникъ на либералната партия, Радославово крило. На устройствия банкетъ присѣдствуваша множество членове — граждани и земледѣлци отъ Варненско.

Намѣрени вѣщи. Жителя на село Сарж-гьолъ Димитръ Андрѣевъ, като се връщалъ отъ Варна на 29 м. м. Юни, на шосето Варна-Добричъ — „Баиръ-баши“, намѣрилъ единъ човалъ въ който имало: една шуба отъ мѣстепъ шаекъ, подплатена съ кожи, една мушамба и една малка торбичка. Тѣ сж прѣдани въ Сарж-гьолското общинско управление. Който ги е изгубилъ може да се яви и си ги прибере.

Дѣте родено съ два зѣба. На 14 м. м. въ с. Касничанъ, било родено дѣте момиче отъ майка Мария Минева Янева съ два порядъчни дѣтински зѣба на долната челюсть.

Майката е била въ болезнено състояние, на 23 год. възраст, затова и дѣтето било малко слабичко.

Въ махалата кадиръ-баба, една жена се е здобила съ три отрочета отъ мъжки полъ. Всичкитъ били живи и здрави.

Обявление № 1359.

На основание изпълнителный листъ № 3003 издаденъ отъ I Варненски Мирови Съдия на 16.VI.1909 год. въ полза на Теохари К. Харчевъ отъ гр. Варна-противъ Ив. Сапунджиевъ отъ Варна за 1000 лева обявявамъ че на 10 юлий 1909 г. въ 9 часа прѣдъ обѣдъ въ гр. Варна въ фабриката на длъжника, находяща се при шосето Варна — Бургасъ ще продавамъ слѣднитъ движими имоти на длъжника Иванъ

Сапунджиевъ отъ гр. Варна именно:

1) Шестъ хиляди килограма спиртъ гасенъ съ вода и оцетъ, 36 градуса, въ една бомба отъ дъбови дъски, обкована съ желѣзни обрачи заедно съ бомбата оцѣн. 200 лв. 2) Шестъ хиляди петстотинъ килограма спиртъ гасенъ съ оцетъ и вода 36 градуса, въ една бомба отъ дъбови дъски, обкована съ желѣзни обрачи, заедно съ бомбата оцѣн. 250 лв. 3) Шестъ хиляди килограма оцетъ въ двѣ кащи голѣми чамови, съ желѣзни обрачи заедно съ кацитъ оцѣн. 600 л.

Наддаванетоъ ще почне отъ оцѣнитъ и заинтересуваниитъ могатъ да се явяватъ въ горѣопрѣдѣленото мѣсто, въ опрѣдѣлений демъ и часъ да наддаватъ.

гр. Варна, 27 юний 1909 год.

II Съдъ. Приставъ: Н. Спасовъ.

Обявление № 1667

За удовлетворение иска на Ставра Георгиева отъ Варна по издадения изпълнителенъ листъ № 5239 отъ 18 Априлъ 1907 год. на Варнен. Окръж. Съдъ, противъ Василь Костовъ отъ гр. Варна за 3000 лева обявявамъ, че отъ послѣдното двукратно публикуване пастоящото въ в. „Свободенъ Гласъ“ и въ продължение на 31 дни съ правонадаване въ 24 часа 5% ще продавамъ публично: Единъ декарь ($\frac{1}{3}$ частъ) отъ едно лозе цѣлото отъ три дек. находяще се въ Варненскитъ лозя, мѣстността „Сестъ-Севмесъ“, при сѣсѣди: х. Никола Курдолу, Айше Ибрамова и пжтъ.

Първоначалната оцѣнка 50 лева съ намаление 10%.

Желающитъ да купятъ имота могатъ да прѣглеждатъ книжката по продажбата и да наддаватъ всѣки присѣственъ день и часъ въ канцеларията ми. 2—2

Варна, 19 Юний 1909 г.

II Съдъ. Приставъ Н. Спасовъ.

Продава се праздно мѣсто отъ 400 квадратни метра въ V уч., кварталъ № 39 до църквата „Св. Петка“ между сѣсѣди: Яни Д. Медникаровъ, Петъръ Бъчеваровъ, градско мѣсто и пжтъ. Споразумение Д. С. Димитриадисъ (търг.).

БАНКА „ДОБРУДЖА“

ВАРНА

Анонимно дружество 500,000 л. капиталъ

ЦЕНТРАЛА БАЛЧИКЪ, КЛОНЪ ВАРНА.

Приема срочни и безсрочни влогове, за които плаща лихви по особено споразумение.

ВЪЗПОЛЗУВИТЪ СЕ!

Както е извѣстно, че бюфета въ приморската градина „Санъ Стефанска България“ е наелъ извѣстния съдържателъ на бирарията „XX вѣкъ“ Ксенофонъ П. Келайдитовъ същия е отворилъ вече и е доставилъ най-доброкачествени напитки и първо-качествена шуменска бира, отъ 10 м. м-цъ открилъ и гостилница, съ най-добри и вкусни ястията отъ които всѣки единъ посѣтителъ ще остава доволенъ.